

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA

M. SZPUNARA

od 4. veljače 2015.(1)

Predmet C-584/13

Directeur général des finances publiques

protiv

Mapfre Asistencia compania internacional de seguros y reaseguros

i

Mapfre Warranty SpA

protiv

Directeur général des finances publiques

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Cour de cassation (Francuska))

„Porezi – Porez na dodanu vrijednost – Područje primjene – Izuzeća – Pojam „transakcije osiguranja” – Pojam „isporuka usluga” – Paušalni iznos za osiguranje kvara na rabljenom vozilu“

1. Izuzeće transakcija osiguranja od poreza na dodanu vrijednost već je bilo predmet nekih presuda Suda. Kao što pokazuje ovaj predmet, tim se presudama ipak nisu mogle odagnati sve sumnje koje mogu nastati u vezi s tim izuzećem. Time se Sudu otvara mogućnost da pojasni svoju sudsku praksu na tom području, osobito s obzirom na definiciju pojma transakcije osiguranja.

Pravni okvir

Pravo Unije

2. Odredbe Šeste direktive Vijeća 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica koja se odnose na poreze na promet – zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena porezna osnovica(2) (u daljnjem tekstu: Šesta direktiva) primjenjuju se *ratione temporis* u ovom predmetu. Članak 2. stavak 1. te direktive određuje:

„Podliježu porezu na dodanu vrijednost [u daljnjem tekstu: PDV]:

1. isporuke robe i usluga koje obavlja porezni obveznik koji djeluje kao takav na teritoriju države članice u zamjenu za plaćanje.“[neslužbeni prijevod]

3. ?lanak 13.B to?ka (a) Šeste direktive odre?uje:

„Bez dovo?enja u pitanje ostalih odredaba Zajednice, države ?lanice izuzimaju, u skladu s uvjetima koje utvr?uju u svrhu osiguranja ispravne i izravne primjene niže predvi?enih izuze?a i spre?avanja eventualne utaje, izbjegavanja ili zloporabe:

a) transakcije osiguranja i reosiguranja, uklju?uju?i povezane usluge koje provode posrednici i zastupnici u osiguranju.“ [neslužbeni prijevod]

4. ?lanak 33. stavak 1. Šeste direktive odre?uje:

„Ne dovode?i u pitanje ostale odredbe prava Zajednice, osobito one predvi?ene važe?im odredbama prava Zajednice koje se odnose na op?i režim o posjedovanju, kretanju i nadzoru proizvoda koji podliježu trošarinama, ovom direktivom ne spre?ava se država ?lanica da zadrži ili da uvede poreze na ugovore o osiguranju, poreze na kla?enje i kockanje, trošarine, pristojbe ili op?enito bilo koje poreze, davanja ili namete koji se ne mogu odrediti kao porez na promet, pod uvjetom da naplata tog poreza, davanja ili nameta ne uzrokuje formalnosti povezane s prelaskom granice u trgovini izme?u država ?lanica.“ [neslužbeni prijevod]

Francusko pravo

5. Transakcije osiguranja su u francuskom pravu izuzete od PDV-a u skladu s ?lankom 261.C Codea général des impôts (Op?i porezni zakonik). U skladu s ?lankom 991. tog zakonika ugovori o osiguranju sklopljeni u Francuskoj podliježu porezu na ugovore o osiguranju koji se pla?a godišnje.

?injeni?no stanje, postupak i prethodna pitanja

6. Mapfre Warranty SpA (prije Nuovi Servizi Auto, u daljnjem tekstu: Mapfre Warranty) je društvo osnovano prema talijanskom pravu koje posluje u Francuskoj pod tvrtkom NSA Sage u podru?ju davanja osiguranja(3) za slu?aj kvara na rabljenim vozilima. Profesionalni preprodava?i rabljenih vozila nude u praksi klijentima kod kupoprodaje tih vozila dodatno osiguranje za slu?aj kvara odre?enih dijelova unutar odre?enog razdoblja nakon kupoprodaje. Ako osigurani slu?aj nastupi unutar razdoblja osiguranja, kupac vozila se obra?a autosalonu po svojem odabiru (pri ?emu ne mora biti rije? o autosalonu preprodava?a vozila), koji daje procjenu troškova popravka i predo?ava ju društvu Mapfre Warranty. Nakon što on prihvati procjenu, autosalon obavlja popravak, a Mapfre Warranty pla?a te troškove. Tijekom dijela razdoblja koji se odnosi na glavni postupak, Mapfre Warranty je kod Mapfrea Asistencia compania internacional de seguros y reaseguros (u daljnjem tekstu: Mapfre Asistencia) bio osiguran od gubitaka iz te djelatnosti. U nastavku ovog mišljenja pobliže ?u razmotriti pojedinosti djelatnosti Mapfrea Warranty i pravne odnose koji ga povezuju s pojedinim stranama jer je to pitanje glavni aspekt spora u glavnom postupku.

7. Pretpostavljaju?i da je kod njegove djelatnosti rije? o uslugama, koje se oporezuju prema op?im na?elima, Mapfre Warranty je obra?unao i platio PDV za transakcije koje je obavio. Rješenjem od 23. listopada 2007. koje se odnosi na razdoblje od 1. travnja 2004. do 31. sije?nja 2005. nadležno porezno tijelo obvezuje ga, me?utim, da za te transakcije plati porez na ugovore o osiguranju u skladu ?lankom 991. Poreznog zakonika. Prigovor Mapfrea Warranty poreznom tijelu višeg stupnja i njegova tužba Tribunalu de grande instance de Lyon (Prvostupanjski sud u Lyonu) te žalba Couru d'appel de Lyon (Žalbeni sud u Lyonu) bili su bezuspješni. U tim okolnostima Mapfre Warranty podnio je žalbu u kasacijskom postupku pred Cour de cassation (Kasacijski sud, koji je u ovom predmetu uputio zahtjev za prethodnu odluku). Istodobno Mapfre Asistencia i

porezna tijela spore se oko visine stope poreza na ugovore o osiguranju koju treba primijeniti na ugovore izme?u Mapfrea Warranty i Mapfrea Asistencia, što je tako?er predmet kojim se sud koji je uputio zahtjev bavio u okviru žalbe u kasacijskom postupku (koju su u ovom slu?aju podnijela porezna tijela). Taj je sud spojio ta dva predmeta, no prethodno pitanje upu?eno je samo u okviru žalbe Mapfrea Warranty u kasacijskom postupku jer se u drugom predmetu nisu pojavila pitanja u vezi s tuma?enjem prava Unije.

8. U tim okolnostima sud koji je uputio zahtjev prekinuo je postupak i uputio Sudu sljede?e prethodno pitanje:

„Treba li ?lanak 2. i ?lanak 13.B to?ku (a) Šeste direktive tuma?iti na na?in da aktivnost gospodarskog subjekta neovisnog o preprodava?u rabljenih automobila koja se sastoji u tome da, po uplati paušalnog iznosa, osigura mehani?ki kvar koji bi mogao nastati na odre?enim dijelovima rabljenog automobila ulazi u kategoriju transakcija iz podru?ja osiguranja koje su oslobo?ene od pla?anja PDV-a ili je, naprotiv, rije? o isporuci usluga?“

9. Zahtjev za prethodnu odluku Sud je zaprimio 19. studenoga 2013. Pisana o?itovanja dostavile su stranke u glavnom postupku, francuska vlada i Europska komisija. Iste su stranke bile zastupljene i na raspravi 12. studenoga 2014.

Analiza

10. Sud koji je uputio zahtjev ?eli znati je li usluga gospodarskog subjekta neovisnog o preprodava?ima rabljenih vozila koja se sastoji u tome da, po uplati unaprijed odre?enog iznosa za odre?eno razdoblje, osigura pla?anje troškova popravka tih vozila za slu?aj da nastupe tehni?ki nedostaci obuhva?eni osiguranjem obuhva?ena pojmom „transakcije osiguranja“ u smislu ?lanka 13.B to?ke (a) Šeste direktive i time izuzeta od PDV-a.

11. Kod analize ovog pitanja potrebno je definirati pojam transakcije osiguranja i potom s obzirom na tu definiciju ispitati usluge o kojima je rije? u glavnom postupku.

Pojam „transakcije osiguranja“

12. Prema ustaljenoj sudskoj praksi, izuze?a predvi?ena u ?lanku 13. Šeste direktive predstavljaju autonomne pojmove prava Unije i zahtijevaju stoga definiciju s aspekta tog prava, s ciljem izbjegavanja razilaženja u primjeni sustava PDV-a me?u državama ?lanicama(4). Do definicije pojma transakcije osiguranja upotrijebljenog u ?lanku 13.B to?ki (a) Šeste direktive tako?er se mora stoga do?i na autonoman na?in i ne smije se oslanjati na to kako ?e se taj pojam mo?da razumjeti u pravu država ?lanica.

13. Šesta direktiva ne sadrži definiciju pojma „transakcije osiguranja“. Komisija je doduše podnijela prijedlog direktive s odgovaraju?om definicijom(5). Ona glasi:

„Osiguranje ili reosiguranje? je ugovorna obveza na temelju koje je jedna osoba dužna drugoj osobi, u zamjenu za pla?anje, u slu?aju nastanka osiguranog slu?aja, pribaviti odštetu ili korist kako je utvr?eno obvezom.“

Me?utim, taj prijedlog do sada nije prihva?en. Osim toga, navedena definicija prema mojem mišljenju ne otklanja sve sumnje koje postoje u ovom predmetu.

14. Tako?er niti Prva direktiva Vije?a 73/239/EEZ od 24. srpnja 1973. o uskla?ivanju zakona i drugih propisa u odnosu na osnivanje i obavljanje poslova izravnog osiguranja osim životnog osiguranja(6) ne definira pojmove „ugovori o osiguranju“ i „transakcije osiguranja“(7).

15. ?ak ni povijest nastajanja Šeste direktive ne daje previše naznaka o definiciji transakcija osiguranja i razlozima za njihovo izuzeće od PDV-a(8).

16. Određene smjernice za tumačenje predmetnog pojma Sud je razradio u svojoj sudskoj praksi. Oni su sažeti u presudi BG? Leasing(9). Prema toj sudskoj praksi transakciju osiguranja, kao što je to opće prihvaćeno, obilježava činjenica da se osiguravatelj obvezuje za unaprijed plaćenu premiju isporučiti osiguranoj osobi, u slučaju ostvarenja osiguranog rizika, uslugu ugovorenu prilikom zaključenja ugovora. Osim toga, transakcije osiguranja po svojoj prirodi podrazumijevaju postojanje ugovornog odnosa između osobe koja isporučuje usluge osiguranja i osobe čiji se rizici pokrivaju osiguranjem, odnosno osiguranika. Pojam „transakcije osiguranja“, sadržan u članku 13.B točke (a) Šeste direktive, načelno je dovoljno širok da uključi davanje pokrivena osiguranja od poreznog obveznika koji sam nije osiguravatelj, ali koji u okviru skupnog osiguranja svojim klijentima pribavlja takvo pokrivenje koristeći se uslugama osiguravatelja, koji preuzima osigurani rizik(10). U istoj presudi Sud je utvrdio da se između osiguravatelja i osiguranika može uspostaviti ugovorni odnos putem treće osobe koja djeluje u vlastito ime, ali za račun osiguranika(11).

17. Je li stoga usluga kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku obuhvaćena tako određenim pojmom „transakcija osiguranja“?

Ocjena osiguranja danog za slučaj kvara na rabljenom vozilu sa stajališta pojma „transakcija osiguranja“

18. *A priori* izgleda da je pojmom „transakcija osiguranja“ u smislu članka 13.B točke (a) Šeste direktive obuhvaćena usluga koja se sastoji u tome da se ponuditelj neovisan o preprodavaču vozila, po uplati unaprijed određenog novčanog iznosa, obvezuje na to da u slučaju nastanka tehničkih nedostataka, koji su obuhvaćeni odgovarajućim ugovorom, preuzme troškove za popravak dotičnog vozila koje bi bez tog ugovora morao snositi kupac vozila. I u svojoj argumentaciji, koja je priložena zahtjevu za prethodnu odluku i iznesena pred sud koji je uputio zahtjev, i u svojem očitovanju podnesenom u ovom predmetu Mapfre Warranty osporava, međutim, tu klasifikaciju transakcija koje su predmet glavnog postupka. Svršishodno je pobliže razmotriti njegovu argumentaciju jer će to omogućiti detaljniju analizu predmetne kategorije transakcija.

Pravni odnos između pojedinačnih strana koje sudjeluju u transakciji

19. Mapfre Warranty osporava prije svega da između njega i kupca vozila postoji ugovorni odnos. Takav odnos postoji isključivo između njega i preprodavača vozila koji mu samo povjerava ispunjavanje obveza prema kupcu, koje on kao preprodavač ima na temelju zakonskih ili ugovornih odredbi. Prema tvrdnjama Mapfrea Warranty preprodavač vozila također plaća premiju za osiguranje koje on pruža, a čiji se iznos odbija od marže i to kako bi povećao atraktivnost vozila ponuđenog na prodaju.

20. Utvrđivanje pravnih odnosa koji postoje između pojedinih strana koje sudjeluju u transakciji zadaća je, naravno nacionalnih sudova. Prema mojem mišljenju, izgleda, međutim, da s jedne strane okolnosti slučaja idu protiv argumentacije Mapfrea Warranty. S druge strane, ne polazim od toga da je to pitanje od temeljne važnosti za tumačenje članka 13.B točke (a) Šeste direktive.

21. Što se tiče postojanja pravnog odnosa između Mapfrea Warranty i kupca vozila, valja uputiti na sljedeće okolnosti. Prvo, prema utvrđenjima suda koji je uputio zahtjev, a koje stranke nisu osporile, kupac vozila kod nastupanja kvara obuhvaćenog predmetnim ugovorom nije obavezan dati ga na popravak u autosalon koji pripada preprodavaču ili koji je on odredio, već ga

može sam izabrati. Taj salon uspostavlja kontakt s Mapfreom Warranty radi usuglašavanja procijenjenih troškova popravka, a Mapfre Warranty ih potom plaća. Preprodavač ni na koji način ne sudjeluje u provedbi ugovora o osiguranju.

22. Drugo, prema obrascu za sklapanje osiguranja koje pruža Mapfre Warranty, koji je francuska vlada predložila na raspravi i čiju vjerodostojnost Mapfre Warranty nije doveo u pitanje, osiguranje ne zamjenjuje niti zakonske obveze preprodavača niti ga oslobađa od bilo kakve druge odgovornosti, posebno za skrivene nedostatke. To je u proturječju s tvrdnjom Mapfre Warranty prema kojoj je osiguranje koje pruža samo jedan oblik ispunjavanja obveza preprodavača koje on ima jer ga to osiguranje, nasuprot tomu, izričito ne oslobađa od tih obveza. Rizik obuhvaćen osiguranjem nastupa na strani kupca vozila i sastoji se od obveze snošenja troškova popravka vozila u slučaju nastupanja kvara. Bilo bi nelogično da kupac vozila dodatno plaća za uslugu koja mu već pripada na temelju zakona ili po drugoj osnovi(12).

23. Na trećem mjestu, Mapfre Warranty iznosi da preprodavač vozila plaća premiju osiguranja koje pruža Mapfre Warranty te ju odbija od postignute cijene. U tom slučaju osiguranje o kojem se ovdje raspravlja ne bi bila fakultativna usluga koja se pruža po želji kupca vozila uz dodatnu naknadu, nego neodvojivi sastavni dio ponude za kupoprodaju vozila. Izgleda da to ne odgovara prirodi te vrste usluga. Čak i ako pretpostavimo da bi to bilo tako, ostaje međutim nesporno da je premija vrsto povezana sa svakim konkretnim vozilom i njezina visina ovisi o imbenicima kao što je starost i kilometražna vozila te trajanje osiguranja. Naposljetku, kupac vozila snosi dakle troškove premije u svakom slučaju, čak i onda kada su uračunati u kupovnu cijenu odnosnog vozila.

24. Kao što sam već naveo, zadržava je nacionalnih sudova da ispituju pravne odnose koji postoje u ovom predmetu između pojedinih strana. To, međutim, ne bi smjelo utjecati na tumačenje članka 13.B točke (a) Šeste direktive. Neovisno o tome sklapa li kupac vozila ugovor s Mapfreom Warranty, a preprodavač vozila djeluje samo kao posrednik, ili o tome sklapa li taj preprodavač ugovor u vlastito ime, ali za kupca, ili konačno o tome prenosi li preprodavač vozila na kupca prava iz ugovora koji je s Mapfreom Warranty sklopio u vlastito ime i za vlastiti račun, pojam „transakcije osiguranja“ u navedenoj odredbi direktive je, naime, dovoljno širok da obuhvati svaki gore navedeni slučaj.

25. U svakom od tih slučajeva postoje, naime, sva karakteristična obilježja transakcije osiguranja. Postoji osiguranik, kupac vozila i osiguravatelj, koji je u ovom slučaju Mapfre Warranty. Postoji rizik, naime nužnost snošenja troškova popravka od strane kupca vozila u slučaju kvara obuhvaćenog osiguranjem, dok se osiguravatelj s druge strane obvezuje preuzeti te troškove. Naposljetku postoji premija osiguranja koju plaća kupac vozila, kao dio kupovne cijene vozila ili dodatno. To je prema mojem mišljenju dostatno da se utvrdi postojanje pravnog odnosa između osiguravatelja i osiguranika, što je prema sudskoj praksi Suda potrebno da bi se transakcija smatrala transakcijom osiguranja u smislu članka 13.B točke (a) Šeste direktive.

Problem raspodjele rizika

26. Kako bi se transakcija mogla smatrati transakcijom osiguranja u smislu članka 13.B točke (a) Šeste direktive, Mapfre Warranty tvrdi osim toga da je potrebno da osiguravatelj upravlja osiguranim rizikom i neutralizira ga u skladu s metodom raspodjele rizika (tj. podjelom na sve osiguranike i pokrićem rizika iz pričuva, koje se oblikuju iz uplaćenih premija i čija se visina određuje prema statističkim pravilima). Prema stajalištu Mapfre Warranty, djelatnost koju obavlja sastoji se samo od toga da od preprodavača preuzme obvezu popravka vozila, dok popravak potom prepušta podizvođaču, to jest autosalonu koji je kupac vozila izabrao.

27. Ti argumenti mi, međutim, nisu uvjerljivi. Prvo, rizik obuhvaćen osiguranjem ne leži, kao što

sam već opisao, na strani preprodavača vozila, nego na strani njegova kupca. Osiguranje koje Mapfre Warranty pruža ne oslobađa preprodavača od njegovih zakonskih ili ugovornih obveza prema kupcu.

28. Drugo, priroda osiguranja (barem osiguranja imovine) sastoji se u tome da se osiguranik osigura protiv rizika od budućeg neizvjesnog, ali moguće znatnog imovinskog gubitka, te zauzvrat plaća određeni, ali ograničeni novčani iznos.

29. Nesporno je međutim da se iznosi koje Mapfre Warranty ubire u obliku premija ne nadoknađuju kupcima vozila ako kvarovi ne nastupe unutar razdoblja osiguranja ili ako su troškovi popravka niži od tih premija, dok istodobno u slučaju kvara čiji troškovi premašuju plaćene premije kupac vozila nije obvezan platiti dodatne troškove. Premije koje Mapfre Warranty ubire nisu dakle predujmovi troškova mogućeg popravka, nego tipične premije osiguranja, čijim se plaćanjem osiguranik u cijelosti osigurava od osiguranog rizika.

30. Mapfre Warranty raspodjeljuje dakle osigurani rizik na način da premije plaćene za sva vozila obuhvaćena osiguranjem pokrivaju troškove popravka onih vozila kod kojih je stvarno nastao kvar. Inače njegova djelatnost ne bi imala gospodarskog smisla. Međutim, način na koji Mapfre Warranty obračunava iznos premije i upravlja visinom troškova popravka (na primjer, nabavom rezervnih dijelova od proizvođača po veleprodajnim cijenama ili davanjem naloga za popravak autosalonima koje izabere) predstavlja unutarnju organizacijsku stvar tog društva te je u potpunosti irelevantan za klasifikaciju djelatnosti koju obavlja kao djelatnosti osiguranja. Ne bi bilo spojivo s načelom porezne neutralnosti ako bi se izuzeće predviđeno u Šestoj direktivi učinilo ovisnim o unutarnjim aspektima gospodarskog načina funkcioniranja pojedinih poduzetnika, koji nemaju utjecaja na prirodu transakcija koje obavljaju.

31. To vrijedi i za okolnost da je Mapfre Warranty bio s druge strane osiguran kod Mapfrea Asistencia od financijskih gubitaka. Osiguranje obavljane djelatnosti od financijskih gubitaka ne oduzima joj karakter djelatnosti osiguranja. Nikakva statistička metoda ne može u potpunosti isključiti pogreške, zbog čega djelatnost osiguranja može dovesti do gubitaka. Osim toga, u skladu s člankom 4. stavkom 1. Šeste direktive obveznikom PDV-a smatra se svaka osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost „bez obzira na [...] rezultat te djelatnosti“. Ne vidim razlog zašto to ne bi vrijedilo i za izuzetu djelatnost.

32. U konačnici, klasificiranje transakcije kao transakcije osiguranja u smislu članka 13.B točke (a) Šeste direktive, prema mojem mišljenju, ne ovisi o načinu na koji osiguravatelj upravlja visinom osiguranog rizika i obračunava odgovarajući iznos premije.

Problem nejednakog poreznog tretmana sličnih usluga

33. Mapfre Warranty osim toga tvrdi da se dodatna osiguranja, koja proizvođači ili preprodavači vozila pružaju uz dodatno plaćanje, tretiraju kao postprodajna usluga i podliježu PDV-u. On smatra da bi u slučaju izuzeća od tog poreza transakcija koju obavlja kao transakcije osiguranja, to kršilo načelo porezne neutralnosti jer bi se time nejednako postupalo sa sličnim uslugama.

34. Smatram, međutim, da te dvije vrste usluga nisu slične. Proizvođač, koji pruža jamstvo za svoj proizvod, jamči da će on funkcionirati bez nedostataka tijekom određenog razdoblja. Za pretpostaviti je da on može imati bitan, ako ne i potpun utjecaj na to. Davanjem jamstva on dakle ne preuzima značajan rizik jer je u stanju točno predvidjeti koliko će dugo njegov proizvod vrlo vjerojatno ostati bez kvara. Jasno da s jamstvom da na proizvodu neće nastupiti kvar mora uslijediti obveza besplatnog popravka ili zamjene proizvoda ako bi takav kvar ipak nastao. Inače takvo jamstvo ne bi imalo gospodarskog smisla. Čak i u tom slučaju proizvođač ne snosi, međutim, troškove popravka koji je obavio autosalon koji je izabrao kupac vozila, nego ga on sam obavlja ili

to povjerava ovlaštenom servisnom partneru. On dakle zadržava nadzor nad troškovima popravka. Na sli?an na?in preprodava?i rabljenih vozila, kojima je poznato tehni?ko stanje pojedinih vozila, mogu jam?iti da kod konkretnog vozila ne?e nastati odre?eni kvarovi unutar odre?enog vremena te ako je potrebno, ponuditi besplatni popravak u vlastitom autosalonu ili putem podizvo?a?a koji oni odrede. Pritom se radi o takozvanim postprodajnim uslugama koje su usko povezane s prodanom robom te se ve? samo zbog toga oporezuju kao isporuka te robe(13).

35. Proizvo?a? i preprodava? ne obvezuju se stoga toliko na pružanje odre?ene usluge u slu?aju ostvarenja odre?enog rizika, nego prije jam?e da taj rizik ne?e nastupiti te je osiguranje besplatnog popravaka ili zamjene proizvoda obuhva?enog jamstvom jedan od elemenata ispunjenja obveza prema kupcu. Obveza iz jamstva ima u skladu s tim akcesorni karakter u odnosu na glavnu svrhu ugovora, to jest prodaju stvari.

36. U potpuno druk?ijem položaju nalazi se osiguravatelj, koji nije ni proizvo?a? ni preprodava? osiguranog vozila zbog ?ega nema utjecaja na njegovo tehni?ko stanje, niti ga uop?e poznaje. Slijedom toga on osigurava od rizika koji je neovisan o njemu. On samo može – za jedan dovoljno velik broj osiguranika – statisti?ki prognozirati vjerojatnost ostvarenja rizika i prosje?ne visine štete, što mu omogu?uje izra?un odgovaraju?ih iznosa premije. Kod toga je rije? o potpuno druk?ijem mehanizmu nego u slu?aju jamstava koja daju proizvo?a?i i preprodava?i. ?ak je i gospodarski smisao te djelatnosti druk?iji zbog ?ega se može oporezovati prema druk?ijim na?elima.

Sažetak

37. S obzirom na sve navedeno, smatram da je usluga gospodarskog subjekta neovisnog o preprodava?ima rabljenih vozila koja se sastoji u tome da, po uplati unaprijed odre?enog iznosa za odre?eno razdoblje, osigura pla?anje troškova popravka tih vozila za slu?aj da nastupe tehni?ki nedostaci obuhva?eni osiguranjem obuhva?ena pojmom „transakcije osiguranja“ u smislu ?lanka 13.B to?ke (a) Šeste direktive i time izuzeta od PDV-a.

38. U ovom je predmetu nesporno da je Mapfre Warranty gospodarski subjekt neovisan o preprodava?ima rabljenih vozila te da se i prethodno pitanje odnosi na to ?injeni?no stanje. Me?utim, gore opisani zaklju?ak ne smije se tuma?iti *a contrario* na na?in da transakcije koje obavljaju gospodarski subjekti ovisni o proizvo?a?ima ili prodava?ima odre?enih proizvoda, a osobito transakcije koje obavljaju gospodarski subjekti u obliku društava za osiguranje, nisu transakcije osiguranja.

Mogu?nost odvajanja transakcija o kojima je rije? u glavnom postupku od transakcija koje se odnose na isporuku rabljenih vozila

39. Naposljetku Mapfre Warranty tvrdi da bi transakcije koje obavlja podlijevale PDV-u, ?ak i ako bi se trebale klasificirati kao transakcije osiguranja jer su one toliko neodvojivo povezane s transakcijama u obliku prodaje rabljenih vozila obuhva?enih osiguranjem da se u stvarnosti radi o jedinstvenoj transakciji koja se mora jedinstveno oporezovati. Sud koji je uputio zahtjev taj problem izri?ito ne isti?e u prethodnom pitanju, ali je to bez sumnje važno za pravilno oporezivanje transakcija koje ?ine predmet glavnog postupka i treba se stoga razmotriti.

40. Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u svrhu PDV-a svaku transakciju uobi?ajeno treba smatrati razli?itom i neovisnom, me?utim, u odre?enim okolnostima više usluga koje su formalno razli?ite i koje se mogu isporu?iti odvojeno i na taj na?in, odvojeno, dovesti do oporezivanja ili izuze?a treba smatrati jedinstvenom transakcijom ako one nisu me?usobno neovisne. To je to?no posebice onda kada odvajanje usluga s gospodarskog aspekta izgleda umjetno ili kada bi sporedna usluga trebala biti oporezovana kao glavna usluga. O tom pitanju treba odlu?iti uz

uvažavanje ?injeni?nih okolnosti konkretnog slu?aja te stoga ono spada u zada?u nacionalnih sudova. Sud treba me?utim nacionalnim sudovima dati sve elemente tuma?enja prava Unije koji bi mogli biti korisni za donošenje odluke u postupcima koji se vode pred njima(14).

41. U odnosu na transakcije osiguranja, Sud je utvrdio da svaka transakcija osiguranja po svojoj prirodi predstavlja vezu s predmetom koji osigurava. Me?utim, ta veza sama po sebi nije dovoljna za utvr?ivanje postoji li složena jedinstvena usluga u svrhe PDV-a. Naime, kada bi svaka transakcija osiguranja podlijegala PDV-u ovisno o oporezivanju PDV-om usluga koje se odnose na osigurani predmet, doveo bi se u pitanje cilj Direktive o PDV-u, odnosno izuze?e transakcija osiguranja(15).

42. U ovom predmetu dostatno je prema mojem mišljenju utvr?enje da je u odnosu na isporuku vozila predmetno osiguranje dodatna usluga te ima vlastiti samostalni gospodarski smisao. Kupac vozila može ga nabaviti i koristiti bez osiguranja od kvara, ugovor o osiguranju može sklopiti i s drugim gospodarskim subjektom poput Mapfrea Warranty, bez posezanja za posredovanjem preprodava?a vozila. Zna?ajna je i okolnost da osiguranje o kojemu je ovdje rije? pruža gospodarski subjekt koji je neovisan o preprodava?u vozila, tako da se ono ne može smatrati osiguranjem koje pruža preprodava?. Naposljetku, Mapfre Warranty pridržava pravo da u odre?enim okolnostima odustane od ugovora o osiguranju, što nema u?inke na ugovor o kupoprodaji vozila. Smatram da te okolnosti jednozna?no upu?uju na to da osiguranje kao što je ono o kojemu je rije? u glavnom postupku nije neodvojivo povezano s isporukom vozila i stoga se ne smije oporezivati na isti na?in kao i ta isporuka.

Zaklju?ak

43. Stoga predlažem Sudu da na prethodno pitanje Coura de cassation odgovori kako slijedi:

Usluga gospodarskog subjekta neovisnog o preprodava?u rabljenih vozila koja se sastoji u tome da, po uplati unaprijed odre?enog iznosa za odre?eno razdoblje, osigura pla?anje troškova popravka tih vozila za slu?aj da nastupe tehni?ki nedostaci obuhva?eni osiguranjem obuhva?ena je pojmom „transakcije osiguranja“ u smislu ?lanka 13.B to?ke (a) Šeste direktive Vije?a 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o uskla?ivanju zakonodavstava država ?lanica koja se odnose na poreze na promet – zajedni?ki sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena porezna osnovica i time izuzeta od PDV-a.

1 – Izvorni jezik: poljski

2 – SL L 145, str. 1.

3 – Mapfre Warranty ozna?ava uslugu koju nudi kao osiguranje (francuski: „garantie“), te ?u ga i ja tako ozna?avati u ovom mišljenju. Mora se, me?utim, uzeti u obzir da je ovdje u širokom smislu rije? o osiguranju koje obuhva?a sve mehanizme koji štite od imovinske štete (vidjeti Cornu, G., *Vocabulaire juridique*, 8. izdanje, PUF, Pariz 2009., str. 436.). Tako shva?eno osiguranje treba razlikovati kako od ugovornog jamstva u pogledu kvalitete koje prodavatelj daje kupcu tako i od garancije za nedostatke. Vidjeti o tome tako?er t. 33. do 35. ovog mišljenja.

4 – Vidjeti osobito presude Stichting Uitvoering Financiële Acties (348/87, EU:C:1989:246, t. 11.) i Abbey National (C?169/04, EU:C:2006:289, t. 38. i tamo navedenu sudsku praksu).

- 5 – Prijedlog direktive o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu tretmana osigurateljskih i financijskih usluga (COM[2007] 747 *final*). Direktiva 2006/112 zamijenila je Šestu direktivu. Izuzeće, koje odgovara onome iz članka 13.B točke (a) Šeste direktive, nalazi se u članku 135. stavku 1. točki (a) Direktive 2006/112.
- 6 – SL L 228, str. 3. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 10., str. 3.)
- 7 – U presudi CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, t. 18.) Sud je doduše pretpostavio da se pojam osiguranje u Šestoj direktivi ne smije drukčije shvatiti nego u Direktivi 73/239. U tom se predmetu radilo, međutim, isključivo o doseg tog pojma, to jest o tome obuhvaća li on osim isplate odštete i druge oblike pomoći oštećenim osobama, a ne o njegovoj definiciji. Prema mojem mišljenju, shvaćanje pojma „transakcije osiguranja“ radi primjene propisa o PDV-u ne mora se nužno određivati prema propisima o obavljanju djelatnosti osiguranja jer se tim odredbama nastoje ostvariti različiti ciljevi.
- 8 – Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika N. Fennellyja u predmetu CPP (C-349/96, EU:C:1998:281, t. 26.).
- 9 – C-224/11, EU:C:2013:15
- 10 – Presuda BG Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15, t. 58. i 59. i tamo navedena sudska praksa)
- 11 – *Ibidem* (t. 62. i 63.)
- 12 – Na ovom bih mjestu htio primijetiti da je teoretski naravno zamisliva situacija u kojoj se treća osoba obvezuje na to da za paušalni iznos preuzme obveze preprodavača vozila koje proizlaze iz zakona ili drugih (na primjer, ugovornih) osnova. Tada bi i te transakcije trebalo smatrati transakcijama osiguranja, no tada bi bio osiguran preprodavač vozila, a ne kupac. Transakcije koje su predmet glavnog postupka izgledale su, međutim, drukčije, a niti prethodno pitanje nije bilo upućeno u tom kontekstu.
- 13 – O tome vidjeti također t. 39. do 42. ovog mišljenja.
- 14 – Presuda BG Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15, t. 29. do 33. i tamo navedena sudska praksa)
- 15 – *Ibidem* (t. 36.)